

POSTANOWIENIE

28 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 28 lutego 2025 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w C.
z udziałem A.S.
o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym,
na skutek skargi kasacyjnej A.S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z 27 sierpnia 2024 r., XI 1Ca 142/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokat A.F. kwotę 240 zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej w postępowaniu kasacyjnym.**

(E.M.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 27 sierpnia 2024 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił apelację uczestniczki A.S. od postanowienia Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z 13 lutego 2024 r., w którym Sąd zarządził umieszczenie uczestniczki w szpitalu psychiatrycznym bez jej zgody.

Uczestniczka wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego, zaskarżając je w całości. W jej ocenie istnieje potrzeba wykładni art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przez wskazanie, na czym polega znaczne pogorszenie stanu zdrowia osoby w przypadku nieumieszczenia jej w szpitalu psychiatrycznym w sytuacji, gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika wybrany przez daną osobę model sposobu na życie, a także, w czym leczenie miałoby jej pomóc, jeśli z materiału dowodowego nie wynika, aby zagrażała sobie czy otoczeniu, a jej poszczególne zachowania można uznać jedynie za specyficzny/indywidualny styl życia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł m.in. o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, podania, na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem przepisu oraz przedstawienia argumentacji przemawiającej za tym, że mają one rzeczywisty i poważny charakter, nie należą zaś do zwykłych wątpliwości związanych z procesem stosowania prawa.

Wymagane jest także wykazanie, że treść i znaczenie przepisu nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni (zob. postanowienie SN z 21 listopada 2023 r., I CSK 4931/22). Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest także wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienia SN: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 30 listopada 2023 r., I CSK 200/23, i z 30 listopada 2023 r., I CSK 291/23).

Wnosząc o dokonanie przez Sąd Najwyższy wykładni art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, uczestniczka w rzeczywistości kwestionuje dokonaną przez Sąd drugiej instancji ocenę materiału dowodowego, co jest niedopuszczalne w postępowaniu przed Sądem Najwyższym (art. 398³ § 3 k.p.c.). Uczestnika nie przedstawia także orzeczeń ukazujących, że występuje rozbieżność w wykładni powołanego przepisu. Sądy orzekające w sprawie ustaliły – m.in. na podstawie opinii biegłego psychiatry – że uczestniczka choruje na schizofrenię paranoidalną i odmawia leczenia. Uczestniczka bezwzględnie wymaga farmakoterapii oraz oddziaływań terapeutycznych, a niepodejmowanie leczenia pogarsza jej stan zdrowia. Uznać należy, że Sąd drugiej instancji trafnie wyłożył art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, a następnie prawidłowo dokonał subsumpcji stanu faktycznego pod normę prawną.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie § 14 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 4 ust. 3 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

(E.M.)

[a.]